

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Język staro-cerkiewno-słowiański - wykład		9.0.6442	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Sławistyki i Studiów Bałkańskich			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Sławistyka	forma	stacjonarne
		moduł	językoznawczo-kulturoznawcza, literaturoznawczo-kulturoznawcza
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Halina Wątróbska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		Wykład:	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - udział w zajęciach;	
zajęcia w sali dydaktycznej		30 godzin - przygotowanie do zajęć (czytanie literatury);	
Liczba godzin		15 godzin - przygotowanie do egzaminu i sam egzamin.	
Wykład: 30 godz.		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
		Ćwiczenia:	
		30 godzin - udział w zajęciach;	
		30 godzin - przygotowanie do zajęć;	
		15 godzin - przygotowanie do zaliczenia.	
		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
- Wykład problemowy		Egzamin	
- Wykład z prezentacją multimedialną		Formy zaliczenia	
		- egzamin ustny	
		- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		- kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student uzyskuje ocenę z wykładu na podstawie egzaminu ustnego (100%). Na egzaminie losowany jest zestaw 3 zagadnień, każde zagadnienie oceniane odrębnie. Ocena końcowa jest wypadkową trzech ocen.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	czynny udział w zajęciach	wypowiedzi ustne	kolokwia	egzamin
Wiedza				
K_W02	+	+	+	+
K_W04		+	+	+
K_W06		+	+	+
K_W13	+	+	+	+
Umiejętności				
K_U01	+	+		
K_U03	+	+	+	+
Kompetencje społeczne				
K_K01	+	+	+	+
K_K03	+			+
K_K04	+	+	+	+
K_K06	+	+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Przedstawienie początków kultury piśmienniczej Słowian. Świadomość wagi najstarszych tekstów słowiańskich dla postrzegania rozwoju i praw rządzących rozwojem języków. Umiejętność czytania i analizowania najstarszych tekstów pisanych cyrylicą i głagolicą.

Treści programowe

Problematyka wykładu

Misja Cyryla i Metodego na Morawach. Dzieło Cyryla; Alfabet słowiański; Najstarsze rękopisy słowiańskie, ich wygląd i tematyka; System fonetyczny języka scs; Czasownik i formy werbalne; Formy imiennie-werbalne; Imienne części mowy języka scs; Osobliwości składni języka SCS; Zagadnienia leksyki i słowotwórstwa; Redakcja staroruska, bułgarska, serbska i chorwacka tekstów staro-cerkiewno-słowiańskich.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

- Bartula Cz., Podstawowe wiadomości z gramatyki staro-cerkiewno-słowiańskiej na tle porównawczym (dowolne wydanie).
- Brajerski T., Język staro-cerkiewno-słowiański, Lublin KUL (dowolne wydanie).
- Friedelówna T., Łapicz Cz., Język staro-cerkiewno-słowiański, Toruń 1997.
- Moszyński L., Wstęp do filologii słowiańskiej, Warszawa 1984.
- Lehr-Splawiński T., Bartula Cz., Zarys gramatyki języka staro-cerkiewno-słowiańskiego na tle porównawczym, Wrocław 1973.

B. Literatura uzupełniająca

- Bąk S., Zasady transliteracji, transkrypcji i interpretacji tekstów staro-cerkiewno-słowiańskich, Wrocław 1977.
- Polak G., Herezja trzech języków, „Więź” 1986, 29, nr I, s. 135-149.
- Naumow A., Wiara i historia, Kraków 1998.
- Wątróbska H., Antymins z 1916 r., [w:] Tematy, „Sławistyka” nr 9, Gdańsk 1999.
- Wątróbska H., Pateryk Kijowsko-Pieczerski z XVIII w. – nieznan i odmienny (ze zbiorów Katedry Sławistyki UG, sygn. III 1s), „Roczniki Humanistyczne”, TN KUL, T. XLVIII-XLIX, z. 7, 2000-2001.
- Wątróbska H., The Izbornik of the XIIIth Century, Early Slavic Texts III, Zug, IDC 1987.
- Zosimos, Nowa historia, Warszawa 1993.

SŁOWNIKI JĘZYKA STARO-CERKIEWNO-SŁOWIAŃSKIEGO:

- Miklosich F., Lexicon palaeoslovenico-graeco-latinum, Vindobonae 1862-1865.
- Sadnik L., Aitzetmüller R., Handwörterbuch zu den altkirchenslavischen Texten, Heidelberg 1955.
- Словарь русского языка XI – XV вв., Москва 1975.
- Slovník jazyka staroslověnského, Praha 1958.
- Słownik polsko-cerkiewnosłowiańsko-ukraiński Teodora Witwickiego z połowy XIX wieku, oprac. Josyp Dzendzeliwski, Warszawa 1997.
- Старославянский словарь (по рукописям X-XI веков) под ред. П. М. Цейтлин, П. Вечерки, Москва 1994.
- Срезневский И.И., Материалы для словаря древнерусского языка, Москва 1958.
- Znosko A., Mały słownik wyrazów starocerkiewnych i terminologii cerkiewno-teologicznej, Warszawa 1983.

- Кирило-Методиевска Енциклопедия, София 1995.
- Leciejewicz L., Mały słownik kultury dawnych Słowian, Warszawa 1988.
- Słownik prasłowiański, red. F. Sławski, Wrocław 1974.
- Słownik Starożytności Słowiańskich, Wrocław-Warszawa-Kraków 1961.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W02; K_W04; K_W06; K_W13
K_U01, K_U03
K_K01; K_K03; K_K04; K_K06

Wiedza

K_W02; K_W04; K_W06; K_W13

Student:

- zna różne kierunki badań językoznawczych i literaturoznawczych, takich jak: językoznawstwo synchroniczne, diachroniczne, teoretyczne, stosowane, kierunki ergocentryczne i endogenetyczne, pozytywistyczne, postmodernistyczne (K_W04, K_W06);
- rozpoznaje relacje pomiędzy stanem historycznym języka a jego stanem aktualnym (K_K02; K_W13).

Umiejętności

K_U01, K_U03

Student:

- potrafi wyszukiwać, oceniać i wykorzystywać informacje pochodzące z różnych źródeł pisanych i mówionych (K_U01);
- umie posługiwać się pojęciami i paradygmatami badawczymi przy rozwiązywaniu problemów z zakresu językoznawstwa (K_U03).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01; K_K03; K_K04; K_K06

Student:

- jest świadomy znaczenia języka staro-cerkiewno-słowiańskiego dla języków Słowiańszczyzny Południowej (K_K01);
- ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy (K_K03);
- jest świadomy wagi znajomości języka staro-cerkiewno-słowiańskiego w pracy slawisty filologa (K_K04, K_K06).

Kontakt

halina.watrobska@ug.edu.pl